

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

Warszawa, 15 kwietnia 2021 r.

ZPP.055.6.2021.DL

Pan
Dawid Prusak
adres skrytki ePUAP

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję w sprawie umożliwienia sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych w sposób zautomatyzowany, przekazaną do Ministra Zdrowia zgodnie z właściwością w dniu 27 marca 2021 r., Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do kwestii umożliwienia sprzedaży napojów alkoholowych w sposób zautomatyzowany Departament zauważa, że zgodnie z treścią art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości;
- osobom do lat 18;
- na kredyt lub pod zastaw.

W przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy, sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy. Naruszenie zakazu wynikającego z art. 15 ust. 1 ustawy stanowi, zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy, występki zagrożony karą grzywny. Osobą, która podlega odpowiedzialności karnej jest osoba, która sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe w wypadkach, gdy jest to zabronione czyli w tym przypadku - sprzedawca. Tej samej

karze podlega także kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie przestępstwa sprzedaży napoju alkoholowego wbrew zakazowi. Z punktu widzenia przedsiębiorcy istotne jest zatem zapewnienie sprzedawcy takich warunków możliwości kontroli stanu trzeźwości i wieku klientów punktu sprzedaży, aby wyeliminować możliwość popełnienia przez niego przestępstwa. Punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien być zorganizowany w taki sposób, aby zagwarantować sprzedawcy faktyczną możliwość sprawdzenia stanu trzeźwości i wieku nabywcy. Ograniczenie kontaktu sprzedawca - klient do kontaktu za pośrednictwem np. kamery, nie stwarza takiej gwarancji.

Należy zauważyć, że przepisy ustawy mają za zadanie obligować przedsiębiorców do prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych w sposób odpowiedzialny. Sprzedaż tego rodzaju produktów za pośrednictwem bezobsługowych automatów sprzedających nie stwarza należytych gwarancji prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych w rzetelny sposób w rozumieniu przepisów ustawy i w związku z tym nie jest możliwa.

Podkreślić również należy, że postulowane rozwiązanie stoi w sprzeczności z działaniami w kierunku ograniczania dostępności fizycznej napojów alkoholowych, uważanego za jedno z trzech najskuteczniejszych narzędzi mających na celu ograniczenie szkodliwego spożywania alkoholu.

Nawiązując do kwestii umożliwienia sprzedaży wyrobów tytoniowych z wykorzystaniem e-dowodów oraz systemu rozpoznawania twarzy Departament uprzejmie informuje, że zgodnie z przepisami art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276), zabrania się wprowadzania do obrotu wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych oraz ich części w systemie samoobsługowym, z wyjątkiem sklepów wolnocłowych.

Ponadto, w ocenie Departamentu, sprzedaż za pomocą urządzeń automatycznych jest jedną z form udostępniania tytoniu osobom niepełnoletnim, które mają być chronione przed uzależnieniem od tytoniu. Sygnalizowane rozwiązania nie zasługują na akceptację ze względu na iluzoryczność kontroli i nieskuteczność ograniczenia możliwości zakupu przez osoby nieuprawnione. Biorąc pod uwagę, że w Polsce, jak i w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, nie brakuje punktów sprzedaży wyrobów tytoniowych nie ma uzasadnienia dla utrzymywania i legalizacji omawianego rozwiązania.

Zmniejszenie strat społecznych i ekonomicznych powodowanych epidemią tytoniową możliwe jest jedynie przez stworzenie warunków koniecznych dla zmniejszenia rozpowszechnienia palenia tytoniu – m.in. warunków podejmowania przez obywateli świadomych decyzji dotyczących konsumpcji wyrobów tytoniowych na podstawie wiarygodnych informacji o skutkach używania tytoniu. Biorąc zaś pod uwagę fakt, że 70% osób palących obecnie tytoń rozpoczęło palenie w wieku młodzieńczym (przed ukończeniem 18 r.ż.), jednym z ważniejszych elementów wydaje się ochrona młodego pokolenia przed uzależnieniem od tytoniu.

Warto również zaznaczyć, że ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu realizowana jest przez kształtowanie skutecznej polityki zdrowotnej, ekonomicznej i społecznej ograniczającej używanie wyrobów tytoniowych, w związku z tym nie jest zasadnym promowanie rozszerzające możliwości ich udostępniania.

Z poważaniem

Dariusz Poznański

Dyrektor

/dokument podpisany elektronicznie/